

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER MECMUASI

YÜZ OTUZ YEDİNCİ
SAYI

ONÜÇÜNCÜ YIL

15 Ağustos 1934

ANKARA

- 1 — Afetler ve Hilâliahmer
- 2 — Bir konferans
- 3 — Köy hıfzıssıhhası hakkında şayanı dikkat bir misal
- 4 — Aile eczahanesi
- 5 — Hilâliahmer haberleri
- 6 — Fransızca kısmı.

Derç edilmeyen evrak
İade edilmez.

Türkiye

Makale ve İylânlar Ankarada
HİLÂLİAHMER MECMUASI
müdürlüğüne gönderilmelidir.

HilâliahmerMecmuası

ANKARA

Telefon numarası 3922

Afetler ve Hilâliahmer

Hemen her gün gazetelerde falan yeri sel basmış; falan yerde zelzele olmuş, şu havalide mahsul olmamış gibi havadislerle tesadüf eder ve arkasından bir iki kelime ile Hilâliahmerin bu âfetlerden zarar görenlere yardım ettiğini okur ve burkulan yüreğimizi mehmaemken ferahlandırırız.

İnsanın zekâsı semavî âfetleri önliyecek kadar tekâmül etmemiştir.

Filhakika paratönerle yıldırımı istediğimiz noktaya çekerek zararından kendimizi koruyor, sismograflarla zelzelenin istikametini, şiddetini, mesafesini ölçüyor, kanallarla toprağı sun'î bir surette suluyor işek de bu âfetlerden kat'î surette korunmuş olmuyoruz.

Bu haller önünde beşerin ezkâsı acizni itiraf edip silâhını terketmemiştir. Muttasıl çalışıyor, uğraşüyor ve elbet bir gün bütün kaprislerine boyun eğdiği tabiatın kıskanç bir surette saklanmış olan esrarını keşfedecek ve bu sefer de o, tabiata boyun eğdirecektir.

Bu sahada çalışan; tabiatın âfetlerini önlemeğe uğraşan zekâ; başka bir yoldan da bu âfetlerin kurbanlarını yeniden hayata atmağa ve onları yaratıcı bir hale sokmağa uğraşıyor.

Bu işle uğraşanların başında âfetlerden azrar görenlere yardım ettiğini okuduğumuz Hilâl ve Salibiahmer Cemiyetleri vardır.

Bu cemiyetler; cebbar tabiatın cevrine kurban ettiği, saadeti çok görerek bîbaht ettirdiği, ocağını yıktığı beşer kütlesini şefkatin timsali olan bayrakları altında topluyor ve onları koruyor. İşin bu noktasma kadar hiç bir gayri tabiiilik yoktur. Yalnız düşünülmeyen, aranmayan, derinleştirilmeyen bir cihet vardır. O da her felâkette kendisinden tabii bir surette yardım beklediğimiz bu cemiyetlerin bu yardımı nereden ve hangi varidat kaynağından gelen paralarla yaptığını aramamak noktasıdır.

Yarım asrı geçen bir hayata malik olan Hilâliahmerin bu

memlekete gerek harp ve gerek sulh zamanlarında yaptığı hizmetleri her sayımızda gayet mütevazı birkaç kelime ile okuyucularımıza arzulemek bir vazifedir. Bu vazifeyi öğrenmek niyetiyle değil, bize verilen paraların nerelere sarfedildiğini göstermek ve hesap vermek maksadiyle yazar ve daima halkımızı cemiyetimizle alâkalandırmaya teşvik eyleriz. Gazetelerde her hangi bir âfet dolayısıyla Hilâliahmerin yardımını okurken duyduğumuz ferahlıkla vazifemizi bitmiş telakki ederiz. Yani yapılan yardım dolayısıyla Hilâliahmer kasasından çıkan veya eksilen paranın yerini doldurmak hakkında yazdığımız yazıları görmemezliğe geliriz. Bana bu satırları yazdıran saik senelik bilânçomuzun âzâ aidatı sütununda gördüğüm düşüklüktür. Bir çok hasbıhallerde bu düşüklüğü iktisat darlığına verenler vardır. Ben bu darlığın tesirini bir nisbet dahilinde kabul edenlerdenim. Felâketli günlerimizde Cemiyetimizin yaptıklarını görerek ona aza yazılmak, ona yalnız aidat değil, teberrüatta bulunmak şerefini bir an evvel ihraz için kasa dairemizin önünde nöbet beklenildiğini hatırlarım. Bugünler geçeli daha on sene olmadı. Millet bundan on sene evvelki haline nisbetle daha fakirleşmedi. Memleketin birçok yerleri bundan on sene evveline nisbetle tanılmıyacak şekilde mamur oldu. O halde bilânçomuzun âzâ aidatında gördüğümüz düşüklüğün esbabı nedir?

Fikrime göre birçok merkez ve şubelerimiz bundan elli sene evvel nasıl işe başlamışlar ve hangi usullerle halkımızı Hilâliahmere alâkalandırmışlarsa bugün de yine aynı usulü takip ediyorlar.

Halbuki memleketimizde büyük bir inkılâp oldu. Hayat şartları büsbütün değişti. Cümhuriyet devrinin başlangıcından beri içtimâî, iktisadî, idarî, siyasî, ilmî cephelerde katettiğimiz merhale çok büyük. Telakkilerimizde, duygularımızda, düşüncelerimizde velhasıl her şeyimizde lehimize olarak büyük bir değişiklik var. Terakkimiz yüzünden doğan, kökleşen, dallanan bu değişikliğe göre hayatını, çalışma tarzını değiştirenler muvaffak oluyor ve eskisinden daha mes'ut bir tarzda kazanıyor ve yaşıyorlar. Halbuki kendini göreneğin kıskacından kurtarılmayanlar ve bu suretle hayatlarını, çalışmalarını bugünkü ihtiyaca göre tanzim edemiyenler muvaffak olamıyorlar. Ben şu bir iki satırla ifade ettiğim fikri Cemiyetimizin merkez ve şubelerine teşmil ederek yazımı bitireceğim. Misal olmak üzere İstanbul'u alacağım. İstanbul'un fakir muhiti Fatih kazası dahilinde kümelenmiştir. Fatih'te Hilâliahmerin bir kaza şubesi vardır. Bu şubenin faal heyeti halkımızı Hilâliahmere alâkalandırmak için bundan elli sene evvel kabul ve tatbik edilen usulde ısrar etseydi hiç şüphesiz sene nihayetinde bütün gay-

retlerine, faaliyetlerine rağmen toplıyabilecekleri aidat ve teberriat yekûnu büyük bir şey olmayacaktı. Halbuki bu heyet eski usulü bıraktı. Yeni bir usul ile işe girdi ve bu fakir muhit içinde toplıyabildiği para ile âdetâ bir rekor kırdı. Eminönü şubemiz kezaik muhitine tevafuk eden bir usul ile o da halkımızı Hilâliahmerle alâkalandırmağa muvaffak oldu. Demek ki bütün merkez ve şubelerimiz niaznamemizin verdiği salâhiyetler dairesinde Hilâliahmer haftaları, dinî bayramlarda zarf usulü ile bayramlaşmak ve daha doğrusu bulunulan muhitte tatbikinden hiç şüphesiz bir faide temini muhakkak olan usulleri salâhiyetleri dahilinde ise icra, değilse Merkezi Umumînin müsaadesini alarak tatbik eylemek yolunu bulsalar hiç şüphesiz âzâ aidat ve teberriatı çoğalır.

Fatih şubemizin mesaisi bunun en bariz bir misalidir. Bazı vilayet merkez ve şubelerimiz kendilerinden beklediğimiz faaliyet gösteremiyorlarsa bunun sebebini iktisadî darlığa değil, orada tatbik edilen usulün bugünkü ihtiyaca göre değiştirilmemiş olmasında aramalıyız.

Bugün herhangi birimiz âidatını vermek için Hilâliahmer merkez ve şubesine gelecek vaziyette değiliz. Çünkü çalışmak, koşmak, didinmek mecburiyetindeyiz. Dükkânıma "elkâsibü habibullâh,, levhasını asmış, minderi üstüne oturmuş, sırtı entarili, eli tesbihli, yâ sabûr çeken dükkâncı kısmet ise gelir diye müşteri bekler. Sabahtan akşama kadar bir şey satamazsa bunun sebebini nasip ile tevil eder ve günün birinde süpürölüp gider.

Dükkânını asrın ihtiyacına göre tanzime muvaffak olan dükkâncı ise kısmet ve nasibini kendine rehber edinmez. O, bunlardan ve daha doğrusu her şeyden evvel müşteriyi dükkânına çekecek esbabı hazırlar ve neticede hiç şüphesiz muvaffak olur.

Hazır sırası gelmişken nazarı dikkatinizi bir nokta üzerine daha celbedeceğim. O da merhamet duygusu. Bu duygu en fazla Şark memleketlerinde istismar edilir. Merhametin veya dinî bir telâkinin tesiri altında fukaraya tasadduk eder ve bundan vicdanî bir haz duyarız. Maal'esef bu haz duygusu memlekette bu suretle nasıl muzir bir itiyadı tervice âlet olduğumuzu düşündürmez. Bu duyguya kapılarak ceplerimizden çıkardığımız paranın senelik yekûnunu hiç hesap ettiniz mi? Dilenen dilencilerden birçoğunun evleri, barkları, küplerde saklanmış altıncıkları olduğunu hiç düşündünüz mü?

Bunlara para vermekle memlekette ne kadar mezmûm bir itiyadı himaye ve terviç ettiğinizi hiç aklınıza getirdiniz mi? Tabîî ve hiç şüphesiz hayır. Çünkü bu noktaları düşünseniz dilencilik revaç değil, zeval bulurdu.

Eğer yoksula yardım etmek istiyorsak eğer dinî bir telâkinin mev'ût sevabını temin eylemeği düşünüyorsak, memleketin içtimaî bir ihtiyacının tatminini teemmül ediyorsak niçin bu işlerle uğraşan cemiyetlere yazılmıyalım.

Bir kere Hilâliahmere âzâ yazılmak vatanî bir vazifedir. Azâ kaydolanmak âidat vermek veya teberrüatta bulunmak suretleriyle cemiyetin harp ve sulhta yapacağı vezife ve yardımı temin etmek medeniyet şiarıdır ve içtimaî bir hizmettir. Hilâliahmere senede bir lira, yani günde 10 para vermekle âzâ kaydolunulur. Bu memlekette iktisadî darlığa rağmen günde 10 para yâni senede bir lira âidat verecek yüz binlerce adam vardır. Yukarda arzettiğim dükkâncının mukayesesini göz önünden uzaklaştırmamak şartıyla yurttaşları alâkalandırmak, kaydetmek, kendilerinden âidat ve teberrüat toplamak merkez ve şubelerimizin vazifesidir.

Bir Konferans [*]

Ayın on dokuzundanberi Ankara'mızda Hilâliahmer Haftasını yaşıyoruz. Bu münasebetle size birkaç levha tasvir etmeme müsaadenizi rica edeceğim.

Hava; birdenbire karardı. Tepenin üstünde kümelenen bulutlar, alçalarak üstümüze doğru geliyor.

Rüzgâr, kasırga halinde yeri göğü birbirine katıyor, kimseye göz açtırmıyor, insanlar, hayvanlar yaklaştığını sezindikleri bir belâdan korunmak için bir koçuk bulmağa koşuyor. Her tarafı toz bürümüş, insana ağız ve göz açtırmıyor.

Birdenbire ardı arası kesilmeyen şimşekler çaktı. Gök binlerce patlıyan bomba gürültüsünü artta bırakacak kadar kuvvetle gürledi, gümlledi. Yıldırımlar düşmeğe, yağmur bütün hızı ile yağmağa başladı. Bir çeyrek sürmedi; yağış suları çukurları, hendekleri doldurdu. Dereleri, çayları yataklarından taşırdı. Gökten hızla yağana, yerden yükselen çamurlu ve samanlı su, ona ulaşmak istiyormuş gibi her ân yükseliyor. Köyün toprak damları, kurşuna tutulmuş gibi ceviz iriliğinde yağın doludan deliniyor. Kerpiç duvarlar; ateşte eriyen kar gibi her saniye biçimini, kalıbını kaybederek ufalanıyor ve sonra da gökten inen, yerden yükselen su içinde kayboluyor.

Akan seller rastgeldiğini, insanı, hayvanı, ağacı, taşı birbirine katarak sürüklüyor.

Bir ana; varlığının sebebi olan yavrucuğunu bağrına basmış, kudurmuş gibi akan selin içinde çırpınıyor. Bir çocuk selin kökünden söküp sürüklediği bir ağaca sarılmış boğuk boğuk seslerle suyun akımına kapılmış gidiyor. Koyunlar, ıslanan yünlerinin ağırlığı ile deprenmeden büyük bir teslimiyet ile suyun akım cihetine doğru batıyor, çıkıyor ve gözden kayboluyor.

Bu görünüş çok sürmedi, salgın ve çılgın su; bu şefkatli anayı, ağaca sarılan çocuğu, köyün varlığı olan köpeği, koyunu, tavuğu, horouz yuttu. İçine gömdü, onları varlıklarından irak etti.

Bir saat önce kendi halinde duran, içinde yüzlerce insan barındıran küçük köyün yerinde şimdi uçsuz, bucaksız bulanık bir su, bataklık bir çamur.

(*) Bu konferans Ankara radyosunda mecmuamızın müdürü tarafından 21 temmuz 934 tarihine tesadüf eden cumartesi günü verilmiştir.

Rüzgâr durmuş, gök hızını, hırsını almış, dinmiş, susmuş. Birdenbire baskın yapan bu dolu belâsından kaçarak koğuklara, yüksek yerlere sinmiş olanlar meydana çıkıyor. Varlıklarını yok eden çamurlu katil selin, batağın içine, gözleri yaştan dolmuş, boğazları korkudan kurumuş, mecalsizliklerine bakmadan giriyor ve ondan bir varlık kurtarmağa çalışıyor.

Hanımlar, Efendiler; bu söylediğim acı levha; Of'ta, İzmir'de, Ceyhan'da ve yurdumuzun daha birçok yerlerinde oldu. Yine de olabilir. Şimdi başka bir levha arezdeyim:

Mevsim kış. Dışarda adam boyu kar var. İnsanlar bağırarak koşuyor, köyün köpekleri acı acı havlıyor. Bir damdan çıkan yangın, köylünün bütün yaz karısıyla, çoluğu ile çocuğu ile ek-tiği, biçtiği, ambarladığı zahiresini damının altında sığındırdığı davarını, öküzünü yakıyor.

Ateşin etrafına gelenler, şaşırmış, mal, can kaygusuna düşmüş. Kimi eline bir tutam ot almış bağırarak koşuyor. Sanki büyük bir şey kurtarmış gibi ateşin ulaşamayacağını sandığı yere doğru seğiriyor.

Alev; rüzgârın esimine uymuş; her tarafa kızıl dilini uaztıyor, yalıyor. Yalıyabildiğini de cayır cayır yakıyor. Davarlar, eşekler, sığırlar, konuldukları damdan can korkusu ile boğuk boğuk bağırıyor ve dumandan boğuluyor. Etrafı bitevi saran ateşten yanıyor. Yahut göçen damın altında eziliyor.

Bir saat evel kendi halinde uyuyan, içinde yüzlerce can saklıyan durgun köyün yerinde; şimdi ekşi bir yanık kokusu, kül-lü, bir balçık, ve erimiş kar üstünde öteye beriye koşan yarı çıplak, yaşlı, gözleri yaşlı adamlar. Soğuk, kar bunlara acımıyor.

Bu söylediğim levha, Boyabat'ta, Tarsus'ta ve yurdumuzun daha birçok yerlerinde, hattâ birkaç hafta evvel Cevizli köyünde oldu. Yine de olabilir.

Bu da bir başkası.

Koca şehir zangır zangır sallanıyor. Yer homurdanıyor, duvarlar çatlıyor. Camlar şangırdıyarak sokağa dökülüyor. Evler çöküyor, yıkılıyor.

Ortalığı yıkılanların tozu, dumanı бүрүmüş. Kimseye göz açtırmıyor. Hasta, sağlam. İhtiyar, genç herkes molozların arasından toz, duman içinde koşmağa, kurtulmağa çabalıyor. Lâkin ayaklar altında sarsılan yer hepsinin diz bağlarını çözmüş, koşarken yerlere kapandırıyor. Düşenleri enkaz örtüyor.

Her tarafta bağırma, çağırma ve yıkılma gürültüsü. Yerin altından kulakların işitmeğe alışmadığı tüyleri ürpertici bir ses geliyor.

Sokakta oynarken apansız zelzeleye yakalanan çocuk, düşmüş anne diye bağırıyor. Ötede bir kadın görünüşün şiddetinden gözleri büyümuş, yuvalarından fırlamış, saçları kabarmış. Kundakta bıraktığı yavrusunu kurtarmak için düşe kalka koşuyor.

Zavallı kadın. Evinin yerinde şimdi bir yığın molozla karşılaşılıyor. Ana şefkatinin kuvveti ona kudretsizliğini, tabiatın gadrini, saydırmıyor.

Tırnaklariyle molozu eşerek canının parçası yavrusunun arıyor. Beride molozların altından gelen bir inilti. Ötede Allâh için olsun bir kere daha bakın belki de arada kalmıştır, diye haykıran, hastasını kurtarmak için rastgeldiğine yalvaran biri... İleri, geri koşmağa çabalıyor.

Sarsıntı, homurtu ufak durmalarla yeniden yıkamadığını yıkmaya, örtemediğini örtmeğe çabalıyor.

Birkaç dakika evvel bu güzel ve şirin kasabanın yerinde şimdi bir moloz yığını, gökünde bir to zbulutu.

Açık yerlerde birikmiş yaşlı, gözleri yaşlı, halsiz, dermansız bir yığın insan.... Hatırlar mısınız. Torbalı'da, İzmirde, Erzincan'da, Van'da ve daha birçok yerlerimizde anlatmağa çalıştığım levhaların bin bir kere daha acısı zelzele sebebiyle oldu, yine de olabilir.

Bu da bir başkası.

Yer; şahrem şahrem çatlamış. Toprak kerpiç haline gelmiş. Aylardanberi yağış olmadığından ekin bitmemiş. Ağaçlarda yemiş değil, yaprak bile yok. Kuyulardaki, çeşmelerdeki sular bitevi çekilmiş, dere kurumuş.

İnsanlar yerden bir tutam otla karınlarını doyurmak, açlığın acısını dindirmek istiyor. Lâkin bulamıyor. Açlıktan kırılıyor. Bir çocuk, karnım aç diye inliyor. Memedeki yavru annesinin memesinde emecek bir şey bulamadığı için titizlenmiş, kesik kesik hıçkırıyor.

Betler ,benizler solmuş, bünyeler kadit haline gelmiş, kuraklığın bu insafsız kırımına hastalık da katılmış. Birinin hazzırladığını öteki kırıyor.

Hanımlar, Efendiler. Bu kuraklık birkaç sene evvel Anadolu'muzun yüksek kıraç yaylasını kaplıyan dokuz vilayetimizde; evelisi sene yeşil Giresun'umuzda, cenup vilâyetlerimizin bazılarında bu sene şimali şarkî ülkemizin bir parçasında oldu. Yine de olabilir.

(Sabrınızı tüketmiyorsam size birkaç levha daha söyleyeceğim).

Savaş durmuş. İnsanların yıllardanberi gizliden, açıktan icat ettikleri, fabrikalarında yaptıkları, sakladıkları, biriktir-

dikleri yakıcı, yıkıcı, uçucu, boğucu, öldürücü, kesici şeyleri her çeşit vasıta ile biribiri üstüne atmış. Mermilerin, kızıl, sarı, mavî, yeşil, kara dumanları her yerde tütüyor. Nefes alanı boğuyor. Bakanın gözlerini çalıyor, yakıyor.

Toprak, taş, kaya, ağaç, bina ne varsa hepsi altüst. Bazı yerlerde büyük güllerin açtığı bostan kuyusu eninde su çıkmış çukurlar.

Patlatılan lâğımınların yardığı hendekler, hava torpillerinin deldiği delikler, her yer insan kanı ile, insan enkazı ile yuğurulmuş, bulanmış.

Bu; delik deşik, yanık yıkık yerlerin üstünde, altında kiminin ayağı, kiminin başı, kiminin gövdesi kopmuş, biçimini kaybetmiş sayısız cesetler.

Beride yüzü yanmış, ötede beyni akmış, ileride pıhtılanmış kanla simsiyah olmuş gözleri yuvalarından fırlamış çehreler. Kıvrılmış, boğulmuş, kesilmiş, delinmiş, kopmuş, parçalanmış insanlar, hayvanlar, silahlar.

Etrafa bakıldığı vakit gözünüze toprak altından fırlamış ya bir kafa, ya bir kol, ya bir bacak. Top, tüfenk, tayyare, tank enkazı, hayvan leşleri çarpıyor. Bu saydığım insanlar; memleketleri için vazifelerini yapmışlara mahsus bir tevekkül ile ve şerefle yatıyor. Dost ve düşman onlara hürmet ediyor.

Lâkin bunların arasında kımıldayanlar da var. Hele sarkan kanlı bacağıni eliyle tutmuş yürümeğe çalışanları, başından akan kanı çantasından çıkardığı sargı bezi ile sarmağa çabalayanları, ayağına saplanmış bir mermi parçasını çıkarmağa uğraşanları, göğsünden yaralı olduğu halde mangasındaki hemşehrisini arıyanları, onlara milletin hakkı ve şerefi için er ve şeref meydanında ölmek terbiyesini veren yaralı azbitini sırtına almış, sargı yerine götürmeğe savaşanları göze çarpıyor.

Gündüzkü ölüm saçan gumbürtülerin sağırlandırdığı kulaklara şimdi binlerce yaralının acı ve derin iniltileri geliyor.

Sıhhiye neferleri ellerinde sedyeler; ölüm kasırgasının enkazı içinden hayata kavuşturacak yarı ölü adam seçmekle meşgul. Başka bir grup vazife ve şeref meydanında yurtlarsı için can verenleri gömmeye uğraşiyor.

Hanımlar, Efendiler.

Bu, yurt için; senin ve evlâtlarının rahatı ve hakkı için; savaş meydanında yaralanan ve can verenler babalarımız, kardeşlerimiz, hısımlarımız, akrabalarımız ve en sonu yurttaşlarımızdır.

Silahları azaltma, kaldırma konferanslarına, Cemiyeti Akvama ve bir seri misaklara rağmen savaş cihandan kalkmadı.

Her devlet vüs'ü derecesinde iktisat sıkıntılarına rağmen tırnaklarına, dişlerine kadar silahlanıyor.

Çünkü, yaşama, hürriyet, adalet ve kelimenin bütün kuvvetli manasiyle hak; daima galibin, zillet, esaret ve hakkı olmak mağlûpların remzidir.

Bu remizlerin manası değişinciye, bütün insanlar arasında Büyük Mustafa Kemal'in ülküsü tahakkuk edinciye yâni uzlaşma, hakem, mevziî birleşmeler, teessüs eyleyinciye kadar savaş devam edecektir ve bunu nazarı itibare almayan, hazırlanmayan milletler de daima esarete boyunlarını uzatacaktır.

Bunu da dinleyiniz. . .

Cehennem gibi bir yer. Etrafta gözü oyalıyacak ne bir ağaç ne de bir damla su.

Güneş bütün şiddetiyle yakıyor. Beyinleri kaynatıyor. Tel örgülerle sınırlanmış büyükçe bir yerin ortasında saçtan kurulmuş basık bir baraka.

Örgülerin dışında, önünde, kapılarda bir takım süngülü asker.

Onlar her saat değişiyor. Yerlerine yorgunluklarını almışları geliyor.

İşleri, güçleri, tavırları bitevi esaretin acılarını çeken bir yığın ırktaşın esirliklerini kafalarına kakmak istiyormuş gibi, durmak, gezmek, bağırarak, böbürlenmek.

Barakanın içinde, esaret zenciri bukağlarının ağırlığı altında eizlenler, binlerce kilometre uzakta ateş içinde bıraktığı yurdunu, kundakta bıraktığı yavrusunu, evinde bıraktığı karısını şefkatli kucağında büyüdüğü anasını, yadırgıyor, düşünüyor.

Yurdundan ve onu düşünenlerden aylardan beri bir şey duymamış, almamış. Bu cehennemî esaret hayatından ne vakit kurtulacağını bilmiyor. Bu kumsal ve ağaçsız sıcak çölde manen ve maddeten kuruyor, eriyor.

Başka bir yer.

Orada da uçsuz, bucaksız bir ova, her taraf bembeyaz. Soğuk sıfır altı 40, 45 derece. Her yerde ve her şey donmuş. Yalnız rüzgâr, onun uğultusu ve yağın kar hareketi. Esen rüzgâr yalnız üşütmüyor, dondurmuyor; kavuruyor da...

Burada da bir baraka. Ama her tarafı delik, deşik. Bazı yerleri paçavra ile, yaprakla, odunla tıkanmasına rağmen rüzgâr ve soğuk içeriye işliyor.

Barakanın etrafında gocuklara bürünmüş askerler var. Onlar her saat değişiyor. Onlar da yurtlarından kaldırılmış bu soğuk ovada esirleri beklemeğe getirilmiş. Onların da anaları, babaları ve düşündükleri var. Lâkin onlar bu düşünce acılarını

bekledikleri esirlerden çıkarmak istiyorlarmış gibi her ân nekes ve hışmırlı.

Barakanın kuytu yerinde on beş, yirmi kişi biribirine sokulmuş, soğuktan tir tir titriyorlar. Rüzgâra, havanın bu zulmüne göğüslerinden çıkan hafif nefeslerle, huh demelerle karşı koymağa çalışıyorlar. Bunlar da deminkiler gibi esir. Bunlar da deminkiler gibi düşünüyor.

Aylar olmuş, yurdundan; yurdunda bıraktığı maddî manevî varlıklarından bir haber alamamış. Melankoli bütün şiddetiyle hepsini kıvrandırıyor. Söylediklerim geçmişte çok oldu.

Bu da başkası.

Temiz, mini mini bir ev.

İçinde anne... Babam ne vakit gelecek diye soran mahzun yaşlı bir yavru. Ona müşfik bakışlariyle bakan gözü yaşlı bir ana...

Kocasını vatan vazifesini yapmak için cepheye koşmuş. Oradan eli değdikçe evini varlığından haberdar etmiş. Şimdi ise üç ay olmuş, bu mini mini yavru onun varlığından haber almamış.

Kadıncağz, varlık, istikbal düşünceleriyle kıvrım, kıvrım kıvrırırken bir taraftan masum yavrucağını oyalamak, avutmak için her gün yeni bir bahane bulmağa ve bulduğu bahanelere de kendini inandıрмаğa çabalıyor.

Onun için daima kulağı kapıda. Gözü yolda... Posta müvezziinin kocasından varlığını kendisine ulaştıracak birkaç satır yazıyı gözlüyor.

Bir tane daha.

Bir mektep. Öğle zamanı gelmiş. Yavruların bir kısmı evlerinden getirdiği yemeği âfiyetle, iştihâ ile yiyor.

Bir kısmı da... yiyecekleri olmadığı için çeşme başına koşuyor. Yemeğin, katıksız ekmeğin yerini su ile doldurmağa uğraşılıyor. Lâkin gıdanın bu iki rüknü biribirinin yerini tutar mı? Onun için bu gibiler cansız, dermansız kalıyorlar.

Bir tetkik neticesinde nefsi Ankara'da öğle yemeği yiyemeyen tam bin çocuk olduğunu öğrendik. Bunların bir kısmı yetim. Bir kısmının anası, babası fakir. Ancak akşamları katıksız ekmeğe bulabiliyorlar. Daha doğru söyliyeyim. Bulamadıkları akşam da oluyor.

Bu fakir ailelerin çocukları gıdasızlıktan kavruk oluyor. Renkleri gün geçtikçe soluyor. Bu solgunluğun, gıdasızlığın hazırladığı zeminde de kırıcı hastalıklar ürüyor ve bunları aramızdan alıyor.....

Hanımefendiler; Beyefendiler.

Dikkat etti iseniz demindenberi sizlere hep olmuş ve ola-

bilmesi mümkün olan şeylerden bahsettim. Ve bunları söylerken sözlerime hayal katmadım. Parlak söyliyeyim diye özenmedim, bezenmedim. Herkesin anlayabileceği surette açık söyledim.

Dikkat etti iseniz sizin merhametinize hitap etmedim. Size olmuşları, olabilecekleri anlattım. Şimdi aklınıza, fikrinize hitap ediyorum. Merhamet istemiyorum. Düşünün; deminden beri saydığım sel, zelzele, yangın, kuraklık, savaş, esaret, habersizlik, gıdasızlık gibi felâketlerin acısını *görüyorum, duyuyorum* sende de dindirmek arzusu tazelendi. Bu felâketlerden herhangi birine uğramış vatandaşın acısını dindirmek senin tek başına yapabileceğin işlerden değildir.

Hatırla! şimdiye kadar bu gibi felâketlere uğrıyanların yardımına, hizmetine koşan, verdiklerinin hesabını santimi santimine veren, memleketin savaş ve sulh zamanında bütün varlığını bu işe hasreden Hilâliahmer var. Bak birkaç gündenberi nefsi Ankara'da Hilâliahmer haftası yapılıyor. Bu fırsattan istifade et. Cemiyete yazıl. Aidatını, teberrüatını, az, çok diye bakma ver. Verdiklerinle neler yapıldığını bir kere hatırla. Günde Hilâliahmere hasredeceğin on para senede bir liraya yakın bir para eder. Herhangi eğlencenden, dikkat et; ihtiyacından demiyorum, on para tasarruf edip Hilâliahmere versen cemiyetin bugün yaptığı hizmetler büyür. Bir harp halinde yapacağı hizmetlere hazırlanır. Senin verdiği bir lira ile alınan bir harp paketinin ne malûm seni, yahut sevgili evlâdını yine hayata iade etmiyecek? Merhametine, hamiiyetine, vicdanına değil, aklına, mantığına hitap ediyorum. Şimdiye kadar Hilâliahmere âzâ yazılmadı isen yazıl. Ve arkadaşlarını bu hayırlı cemiyete yazdır. Elinden geldiği kadar eğlencenden tasarruf edebildiğin parandan Hilâliahmere teberrüde bulun. Yavrularını gençlik Hilâliahmerine âzâ olmağa teşvik et.

Hilâliahmer ancak bu suretle yardım ve hizmet sahasını genişletebilir. Sonra bu gibi hayır cemiyetlerine âzâ yazılmak medeniyet şiarıdır. Yazılan için bir şereftir. Verdiğin, verebileceğin paraların mahalli sarfını göz önüne getir ve mantığın, aklın sana neyi emrediyorsa onu yap.

İşte sözüm bu kadar.

KÖY HIFZISSİHHASI HAKKINDA ŞAYANI DİKKAT BİR MİSAL.

Bir İngiliz müstemlekesi olan (Singapour) 500 kilometre terbi'inde ve yarım milyon nüfusa malik bir arazi parçasıdır. Buranın yerli sekenesinden (Malais) ler hattâ şehir haricinde bile yerden yüksek, aydınlık ve havadar meskenler inşa ettikleri halde (Çinliler ve (Tamil) ler penceresiz kulübelerde yaşarlar. Zemini teşkil eden çamur tabakası üzerinde çocuklar, tavuklar, ördekler, domuzlar, köpekler, kediler ve keçiler hep bir arada karma karışık bir halde ve sıkışık bir vaizyette yaşar ve ekseriya aynı pirinç haşlaması tenceresinin etrafında biribirileriyle boğuşurlar.

(Béri-Béri) , (Rachétisme), (verem), (firengi), (pian), ve (hümmai merzağî) bu insanlar arasında çok salgın bir haldedir. Çocukların çoğu yara, bere, deri, göz ve kulak hastalıkları ile malûldür; bir çokları da cihazı hazım kurtlarından dolayı anemik bir haldedir. Yiyeceklerini hava ve ziyanın nüfuzuna mani kalın bezlere iplerle sararak aylarca muhafaza eder ve onları nadiren veya hiç ykamazlar. Çocuklara doğduklarının ilk haftası ana sütü yerine müsül verirler ve yedinci gününden itibaren de pirinç ve müz ile beslerler.

Bu suretle umumî telefât kadar çocuk telefâtı da korkunç bir yekûna baliğ olur.

Keyfiyet bu merkezde iken, 1927 senesinde Miss M. M. Simmonds isminde bir ingiliz hastabakıcısı köy mıntakalarında ana ve yeni doğan çocuklara bakmak için teşkilât yapmağa memur edilerek (Singapour) a gönderildi.

Bu hastabakıcının işinde maruz kaldığı müşkülât bu halkın mevcudiyet şeraitine, cehaletine, ve kadim âdetlerine merbutiyetine münhasır kalmıyordu; dağınıklıkları, kullandıkları lisanların teaddüdü, yerli ebelerin teşkilâtındaki iptidailik ve doktor yokluğu da bunlara inzimam etmekte idi.

Miss M. M. Simmonds büyük bir aizmle işe başladı, haftada bir gün beş mıntakasından birisini ziyaret ediyor, yolun imtidadınca kapı, kapı her meskeni ziyaret ediyordu. Mahallî zabıta kendisine yeni doğum vakayı'ni bildiriyordu; fakat ailelerin ad-resleri pek müphemdi ve bir çokları doğrudan doğruya yabani ormanlar içinde ikamet ediyorlardı, ve bunların meskenlerinde numara bulunmadığını söylemek zaittir. Beyaz kadının vürudu

köpekleri üzerine saldırmak ve çocukları çok uzaklara kaçırmaktan başka bir netice vermiyordu.

Bu kadar müşkülâta rağmen Miss Simmonds'ın sabır ve taannüdü muvaffakiyetle netiycelendi. İki sene azim ve gayretten sonra, hakiyî seyyar bir kilinik olan otomobili halk tarafından sabırsızlıkla beklenmeğe başlandı: Analar ve çocuklar geçerken onun tarafından muayene ve irşat edilmeleri için yolun üzerinde ve ağaç gölgeliklerinde bekliyorlardı.

Az zaman içinde her biri, müstemlekedeki yetiştirilmiş bir hastabakıcı ve bir ebe kadına malik ve çocuk hıfzıssıhhası için yedi adet (Dispanser) ihdas edildi. Gebe kadınlar doktora muayene edilmek için oralara müracaat ediyorlardı. Onlara evvelâ bizzat kendileri için ve bilâhare doğacak çocuklar için yapacakları şeyler öğretiliyordu. Yeni doğanlar ve daha büyük yaşta çocuklar buralarda muayene ediliyor, tartılıyor, tedavi ve icabında kendilerine banyo ve aşı yapılıyordu.

Yerli ebe kadınlarının miktarı takriben yüze balığ olmuştur. Onlara yeni doğurtma aletleri verilmişti. Her yeni vak'ayı raporla derhal mafevklerine bildiriyorlardı. Ve merkez ebesi nevezadı ve lohusayı görmek için derhal mahalline gidiyordu.

1932 senesinde hastabakıcıların yaptıkları ziyaretin adedi 27 bine ve dispanser ebelerinki de 31.000 e balığ olmuştur. Dispanserlerin kaydettikleri müracaatin mikdarı ise 33.000 idi.

Bu rakamlar halkın hayatı üzerinde yapılan inkılâbın pek canlı misalleridir. Bir Çinli kadın dispansere dört aylık bir ikiz çocuk getirmişti. Çocuklar çelimsiz, başları kabuklu, vücutları cılık yara idi; çocuklara gıda olarak (Farine lactée) verildi; hastalıkları tedavi edildi, kalm ve bunaltıcı elbiseleri ince ve hafifleriyle tebdil edildi. Çocuklar o kadar değiştiler ki anneleri her hafta 6 kilometre gidiş ve 6 kilometre dönüş olmak şartıyla uzun bir mesafeyi ayakla katederek her hafta muntazaman çocuklarını muayeneye getiriyordu.

Bütün halk şimdi temizliğin, muntazam bir gıdanın, havanın, ziyanın ve aşının kıymetini takdir etmektedir.

6 sene içinde diri doğan çocuklardan 1.000 de 262 vefiyat 172 ye tenezzül etmiştir.

s

İşte hıfzıssıhhanın yeni bir zaferi.

Aile Eczahanesi

Her ailenin evinde bir ilâç dolabı bulunması lâzımdır. Şehirlerde civar eczahanelerin mevcudiyetinden her an istifade kabil olduğundan bu dolabın muhteviyatı tıbbî bir barometre-aa: bir miktar gazlı bez, ve keaz sargı bezlerine, ve en lâzımlı bazı ilâçlara inhisar edebilir. Fakat bir ev şehir merkezinden uzaksa aile eczahanesi muhteviyatı o kadar tam ve mükemmel olması icap eder. Aynı zamanda muhteviyatı itibariyle bulunduğu memleketin âdet ve ihtiyaçlarına cevap verecek bir şekil de olmalıdır. Maahaza umumî esaslar dairesinde aşağıda tâdat edilen eşya lâzımdır:

Bir ispiroto lâmbası, yakılmağa mahsus ispiroto, makaslar, emniyet iğneleri, saf sirke, amonyak, zeytinyağı, bikarbonat-dösüt, çocuk pudrası, vazelin ve saire.

Ecza dolabının anahtarı ev sahibesi Hanımda bulunmalıdır; çünkü bu dolap muhteviyatının herkes tarafından gelişi güzel kullanılması doğru değildir. Ve olur olmaz yerlerde kullanmasından vahim neticeler tevellüt eder. Diğer taraftan bu şekilde kullanış ilâçların en ziyade lâzım olduğu bir zamanda tükenmiş olmaları keyfiyetiyle de karşılama sebepli olur.

Senede bir kere ilâç dolabı muhteviyatı gözden geçirilerek bitenlerin yerine yenilerinin konması, boşalmış şişe ve kutuların atılması, kirlenmiş ve yırtılmış, bozulmuş etiketlerin tecdidi gibi işler yapılmalıdır. Her şişenin her kutunun gayet okunaklı ve tam kelimelerle yazılmış etiketleri bulunması ihtiyat ve basiretin emrettiği kaidelerdendir. Şayet bir şişe muhteviyatının diğer şişeye nakli icap ediyorsa ilk düşünülecek şey etiketinin derhal ona göre tashihidir. Aksi hal pek meş'um hâlâta sebebiyet verebilir. İlâç dolabı muhteviyatını bir doktorun vesâyasına kabil olduğu kadar intibak ettirmek şayanı tavsiyedir.

Muhteviyatının hüsnü muhafazası için ilâç dolabının rutubetsiz bir mahalle konması lâzımdır. Pastan muhafazası için madenî âlâtın hafif bir vazelin tabakasıyla örtülü olması faydalıdır.

Keza diğer bir tedbir ve basiret âmili de dahil ve hariç için kullanılacak semli ilâçların hususî etiketleri bulunması ve üzerindeki yazıların çok okunaklı olmasıdır. Ve bu ilâçlar ancak

akıl sarfiyle bulunabilecek surette dolabın gizlice bir köşesine yerleştirilmiş olmalıdır.

İktisat fikri bazı insanları, hastalıktan sonra, arta kalmış ilâçları saklamağa sevkeder. Bu, terki muktazi fena bir âdettir. Çünkü hiç bir şey aynı hastalığın tekerrür edeceğini evvelden haber vermediği gibi aynı ilâcın yeniden kullanılacağını da ispat etmez. Aynı zamanda birçok ilâçlar vakitle şifâî hassalarını kaybederler. Buna binaendir ki, nekahet devresinin hitamını müteakip, mayi, toz ve pomat halindeki bilumum ilâçlar atılmalıdır.

İlâçlar harici olarak, dolabın muhteviyatı şunlar olmalıdır:

Muhtelif genişlikte sargı bezleri, borikeli, gazli bezler, taktır edilmiş pamuklar, gayri kabili nüfuz keten bezler, yapışkan yakılar, tıbbî termometre, ve bir kulak şırıngası.

İlâçlara gelince; eczahanenin yakın veya uzaklığına göre değişirse de aşağıdaki ilâçların bulunması lâzımdır: Baş ağrısı ve ateşe karşı; aspirin, inkıbazı karşı; hint yağı ve (sulfate dö sude), diyareye karşı; (Sous-nitrate de bismouth), müzadı ta-affün bir solüsiyon yapmak için, Acide borique), dezenfekte için, (Chlorate de potasse), yanıklar ve yaralar için; (Reclus), kusturmada ve lapada kullanılmak için; toz hardal.

Hümmayı merzagmin hüküm sürdüğü yerlerde, yukardaki ilâçlara ilâveten, kinini de unutmamak lâzımdır.

Biz burada ne satın alıncak ilâçların miktarını ve ne de kullanılacak miktarları bildirmeğe salâhiyettar değiliz. Birinci aileyi teşkil eden efradın kesretiyle, diğeri de hastanın sinni ve hastalığın derecesiyle alâkadardır.

Bir evde bir hastalık zuhurunda, doktor gelinciye kadar, ev sahibesi Hilâliahmer derslerinden aldığı malûmatla icap eden tedbirleri alır.

Hilâliahmer Haberleri.**Büyük ve Şahane Bir Teberru**

Kardeş İran milletinin büyük rehberi Şahinşah Alâhazreti Hümayun Rıza Şah Pehlevi Hazretleri yurdumuzu ziyaretlerinde Türkiye Hilâliahmerine dört bin lira teberru buyurmuşlardır.

Türkiye Hilâliahmeri Şahinşah Hazretlerinin bu suretle izhar buyurdukları büyük teveccüh ve lûtuftan pek ziyade müftahir ve müteşkkir kalmış ve bu teşekkür ve minnet duygularının Müşarünileyh Hazretlerine arz ve iblâgını Türkiye Cümhuriyeti Tahran Elçiliğinden rica etmiştir.

Mecmuamız dahi bu duygulara tercüman olmağı çok şerefli bir vazife addeder.

TAKDİRNAME.

Cemiyetimiz varidatının tezayüdü hususunda değerli hizmetler ifa eylediği Kocaeli Merkezimiz Reisliğinden bildirilen Tütün İnhisar İdaresi Kocaeli Başmüdürü Rasim Beye, Hilâliahmer Cemiyeti Hey'eti İdaresi namma Reis Beyefendinin imzasıyla gönderilen teşekkürnameyi, buraya, iftiharla naklediyoruz:

ANKARA - 12.7.1934

Rasim Beyefendi,

Tütün İnhisar İdaresi, muhterem Başmüdürü

Kocaeli

Efendim,

Gayesi mustarip ve muavenete muhtaç insanlığa şefkat elini uzatmak ve onun sızlıyan yaralarının acılarını dindirmeğe çalışmak olan Cemiyetimiz mesaisine fahriyen iştirak etmek suretiyle çok hayırlı hizmetler ifa eylemekte olduğunuzu, Hilâliahmer'in Kocaeli Merkezi muhterem Reisliğinden aldığım mektuplardan, büyük bir memnuniyetle, öğrendim ve keyfiyeti derhal Hey'eti İdareme de bildirdim.

İnsanlığı refah ve saadete iriştirmeye istihdaf eden büyük ve hayırlı davamızda daima ve daha fazla muvaffakiyetlere mazhariyet ancak sizin ve rüfekanız gibi mesai arkadaşlarımızın vücuduna vabestedir.

Hayırkâr mesainizde muvaffakiyetle devamınızı temenni ve rica eder, gerek şahsımın gerekse Hey'eti İdaremin teşekkürlerini saygılarımla birlikte sunarım Efendim.

Hilâliahmer Cemiyeti Merkezi Umumîsi
Reisi ve Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekili
Refik

Yardımlar

23 Mayıs 1934 tarihinden 25 temmuz 1934 tarihine kadar Merkezi Umumimizin muhtelif yardımlar için sarfettiği meblâğ 795 lira 62 kuruşa; merkez ve şubelerimizin yine bu hususta sarfettikleri meblâğ da 163 lira 80 kuruş ki ceman 1059 lira 42 kuruşa baliğ olmuştur.

Bu nakdî yardımların haricinde Kars vilâyeti dahilindeki muhacirlere 1823 lira 64 kuruş geçenlerde Afyon Karahisar'da vukua gelen zelzeleden yardıma muhtaç bulunanlara 1009 lira 15 kuruş Rize ve Şavşat'ta kuraklıktan muztarip bulunan yurttaşlarımıza 10020 lira 50 kuruş, Baskil kazasının Kale köyünde vukua gelen seylâp dolayısıyla bundan mutazarrır olup yardıma muhtaç bulunanlara 250 lira 7 kuruş vermekle birçok vatandaşlarımızın acılarını hafifletmeğe çalışmıştır. Bundan maada Amerika'da Salvador cümhuriyeti dahilinde zuhura gelen sel âfetinden muztarip olanlara da 159 lira 75 kuruş göndermiştir. Bu suretle iki ay zarfında vaki olan yardımlarımızın yekûn 14323 lira 3 kuruşa baliğ olmuştur.

İZMİR DISPANSERLERİMİZDE TEDAVİ EDİLEN HASTALAR.

1934 senesi mayıs ve haziran ayları içinde İzmir'deki dispanserlerimize müracaat edip tedavi gören hastaların adedini gösteren cetvelin hulâsasını aşağıya aynen koyuyoruz:

	Karşıyaka dispanseri	İkçeşmelik dispanseri	Karamanlar dispanseri	Yekûn
Mayıs	783	1062	265	2110
Haziran	657	1035	288	1980
Yekûnu umumî	1440	2097	553	4090

Ankarada Hilâliahmer Haftası

Ankara Merkezimiz tarafından 19 Temmuz tarihinden 23 Temmuz'a kadar devam etmek üzere bir Hilâliahmer Haftası itesit edilmiştir. Bu münasebetle Ankara Merkezi'mizin faaliyetini burada şükranla zikretmeği kendimize bir vecibe addederiz.

Ankara Hilâliahmer Merkezi bugün Şehir Bahçesinde 125 çocuğu sünnet etti. Geçen sene de 275 çocuk sünnet ettirilmişti. Saat on dörtte sünnet olacak çocuklar beyaz patiska entarilerini giymiş oldukları halde bahçede toplandılar ve birer birer sünnet edilerek ayrı ayrı karyolarına yatırıldılar. Sabaha kadar karagöz oyunu, hokkabaz, dans, ve muhtelif eğlence ve havaî fişeklerle muhteşem bir düğün yapıldı.

HİLÂLİAHMER HAFTASI

Her sene yapılmakta olan Hilâliahmer Haftası bu sene 19 temmuzdan itibaren sünnet düğünü ile başlamıştır. Hafta münasebetile radyoda Hilâliahmerin faaliyeti hakkında dört konferans verildi. Bütün hafta müddetince mağazaların vitrinlerinde: Hilâliahmere yardım, Hilâliahmer senindir, Hilâliahmere âza ol yazılı elektrikle tenvir edilmiş, levhalar kondu.

Harpte ,sulhte, beklenilmeyen hâdiselerde daima imdadımıza koşan bu kırmızı ayın bir sene zarfında yalnız Ankara'daki faaliyetinden bahsetmeği faydalı görmekteyim: Geçirdiğimiz bir sene zarfında 28 harp malûlüne yardımda bulunmuş, 21 talebeyi yardım ederek mekteplere yerleştirmiş, 11 fakir lise talebesini giydirmiş ve bir baba şefkati ile göğsüne basarak bakmıştır.

Kışın en soğuk anlarında kömüre, oduna para ayıramıyan fakir aileye 58,000 kilo kömür tevzi etmiştir.

Ankara'da verem işi ile de Hilâliahmer meşgul olmaktadır. Geçensene 25 veremlinin gıdası, bakımı, ilâcı dokuz ay müddetle Hilâliahmerce temin olunmuştur. Ağır görülen 19 veremli de ayrıca masrafları kırmızı ay tarafından verilerek İstanbul'daki hastahanelere gönderilmiştir.

Geçen seneki faaliyeti bir araya toplıyan istatistiği gözden geçirirken göğsümüzü iftihar hislerle kabartacak olan bir nokta üzerinde durmaktan kendimi alamadım: Ecnebi ülkelerden memleketimize iltica etmiş 43 nüfuslu bir muhacir kafilesi iâşe edilmiş ve çocuklarına elbise verilmiştir. Bunlardan başka gene memleketimize iltica etmiş fakirce muhtacine de 2565 liralık nakti yardımda bulunulmuştur.

Hilâliahmer haftası 23 Temmuz akşamı bitti. Bu münasebetle Şehir Bahçesinde ve Bomontide olmak üzere iki yerde gardenparti verildi, müsabakalar tertip olundu.

GENÇLİK HİLÂLİAHMER DERNEKLERİ.

Gençlik Hilâliahmer Derneklerinin faaliyeti mektepler kapandığı için şimdilik durmuştur. Birçok dernek şubelerimiz önümüzdeki ders senesi başında hemen işe başlamak üzere şimdiden hazırlanmakta ve eksiklerini tamamlamaktadır. İstanbul'daki Gençlik Dernekleri Teşkilâtının başında bulunan muhterem zevatın isimleriyle Dernek Kollarının ve mekteplerin sayısını gösteren cetveli aşağıya koyuyoruz.

Bundan başka bu sayımızda Gençlik Derneklerine ait birçok resimler koyuyoruz. Bu resimler Gençlik Dernek âzâlarını biribirine tanıttırmağa vesile olduğu için Dernek Kollarımız bize iyi çekilmiş resimlerini gönderirlerse memnuniyetle dercedeceğiz.

***İstanbul Gençlik Hilâliahmr Dernekleri
teşkilatını gösteren cetvel.***

1 — İstanbul'da Dernek teşkilâtı nı tatbik eden zevat

İsmi	Memuriyeti	Faaliyet merkezi		
Ali Haydar Bey	vil. mar. müd.			
Adil	" Bakırköy kz. maarif M.	Bakırköy	1	İlk mekt.
Tevfik	" Kartal	" Kartal	1	
Hasan	" Beykoz	" Beykoz	40	
Kâzım	" Sarıyer	" Sarıyer	14	
Sami	" Eminönü	" Kadirğa	3	
Nuri	" Beşiktaş	" Ortaköy	23	
Suat	" Kadıköy	" Yeldeğirmeni	11	
Bekir	" Üsküdar	" Atlamataşı	22	
M. Ali	" Beyoğlu	" Kasımpaşa	21	
Ethem	" Fatih	" Çarşamba	15	

2 — İlk mekteplerde mevcut Dernek şubeleri

Kazası	şube reisi	şube faaliyet merk.		
1 — Adalar kazası başmual.	Afif Bey	Adada	1	İlk mek.
2 — Bakırköy " "	Hadce Han.	Bak köy	1	"
3 — Kartal " "	Kâzım Bey	Pendik	1	"
4 — Beykoz " "	Nihat	" Çubuklu	37	"
5 — Sarıyer " mar. mem	Kâzım	" Sarıyer	14	"
6 — Eminönü " "	Ömer Sami	" Kadirğa	3	"
7 — Beyoğlu esas,, başmual	M. Ali	" Taksim	29	"
8 — " tali,, "	Zihni	" Kasım	9	"
		paşa		
9 — Beşiktaş " M. mem.	Nuri	" Ortaköy	23	"
10 — Kadıköy " başmual	Semiha Han.	Moda	41	"
11 — Üsküdar " "	Nedim Bey	Altunî	14	"
		zade		
12 — Fatih esas " M. mem.	Ethem	" Çarşamba	15	"
13 — " tali " başmual.	Semiha Han.	Samatya	14	"

3 — İstanbul'da mevcut resmî ilk mektepler

Kazası	Kaza sında	Tam devreli	Noksan devreli
1 — Adalar		3	1
2 — Bakırköy	"	3	1
3 — Kartal	"	4	1
4 — Beykoz	"	6	0
5 — Sarıyer	"	6	2
6 — Eminönü	"	10	6
7 — Beşiktaş	"	13	3

8 — Kadıköy	”	13	6
9 — Üsküdar	”	15	7
10 — Beyoğlu	”	17	9
11 — Fatih	”	28	17
		118	53yek. 171
Resmî orta mektepleri			12
” liseler			11
” Sanat mekt.			3
” Muallim mekt.			3
Umumî yekûn			200

4 — Mekteplerde mevcut dernel kolları

Kazaları	Kol a dedi	tahakkuk eden tal. adedi
Adalar	1	
Bakırköy	4	426
Kartal	5	325
Beykoz	6	415
Sarıyer	7	382
Eminönü	8	
Beşiktaş	11	1593
Kadıköy	12	
Üsküdar	16	
Beyoğlu Taksim	9	
” Kasımpaşa	11	
Fatih Çarşamba	0	
” Samatya	11	1390
İlk mek. yekûnu	101	
Orta mekteplerde	6	
Liselerde	7	506 iki mektepte
Sanat mektep	3	70 bir ”
Muallim mektep.	3	
Umum yekûn	120	

5 — İstanbul'da mevcut resmî ilk mektepler

D — teşkilat olanlar.

1 — Adalar kazası:

numarası	ismi	Semti	azası
D 1	Büyükkada		
1	Heybeliada		

1	Kınalıada	
1	Burğazada	
2 —	Bakırköy kazası:	428
D 1	Bakırköy	
D 2	"	
D 1	Yeşilköy	
D 1	Osmaniye	
3 —	Kartal kazası:	325
D 1	Kartal	
D 1	Yakacık köy	
D 1	Pendik	
D 1	Maltepe	
D 2	"	
4 —	Beykoz kazası:	
D 34	A. Hisarı	63
D 36	Kanlıca	37
D 37	Çubuklu	40
D 39	Paşabahçesi	45
D 40	Beykoz	185
D 42	A. Kavak	45
5 —	Sarıyer kazası:	
D 14	Sarıyer	116
D 27	R. Hisarı	49
D 28	Uluköy (Emirgar)	48
D 30	Büyükdere	36
D 33	Yeniköy	46
D 36	Kireçburunu	30
40	İstinye	0
D 41	R. Kavak	57
6 —	Eminönü kazası:	
D 1	Cağaloğlu tatbikat	
D 2	Alemdar	
D 3	Kadirğa	
4	"	
D 5	Takvimhane	Beyazıt
D 6	Vezneciler	
D 7	Süleymaniye	
9	Şehzadebaşı	
D 10	Fevziye caddesi	Şehzadebaşı
41	Zeyrek	
D 44	Eskizaptiye	Cağaloğlu
47	Parmakkapı	Beyazıt
48	Hocapaşa	Sirkeci
49	Alemdar	

D	59	Gedikpaşa		
	61	Kadırğa		
7 —		Beşiktaş kazası:		
D	15	Nişantaşı	Maçka	444
	16	Teşvikiye	"	0
D	18	Ortabahçe	Beşiktaş	203
D	19	Kılınçali	"	50
D	20	Kılınçali	"	70
D	22	Maçka	"	60
D	23	Ortaköy		170
	24	Yıldız	"	0
D	25	Arnavutköy		94
D	26	Bebek		66
	34	Dikilitaş	"	0
D	38	Akaretler	"	174
D	39	Ortaköy		167
D	40	Akaretler	"	95
		şehiryatı Dumlupınar	Balmumcu	0
		" Hakimiyeti Milliye	Yıldız	0
8 —		Kadıköy kazası:		
D	1	Bostancı		
	2	İkbalıye	Kadıköy	
	3	Suadiye		
	4	Erenköy		
D	5	Göztepe		
D	6	Kızıltoprak		
D	7	Kuşdili	Kadıköy	
D	8	Moda caddesi	"	
	9	Kurbalıdere	"	
D	10	Paşamahallesi	"	
D	11	Yeldeğirmeni		
	12	Haydarpaşa		
D	18	Merdivenköy		
	31	Kozyatağı		
D	35	Gazipaşa	"	
D	35	Dış Erenköy		
41	41	Moda		
	0	İç Erenköy		
D	16	Tespit edilemedi.		
9 —		Üsküdar kazası;		
D	13	Kısıklı		
D	14	Tophanelioğlu	Üsküdar	
D	15	Toptaşı	"	
D	17	Harmanlık	"	

D	19	İhsaniye	..
D	20	Paşakapısı	..
D	21	Ayazma	..
D	22	Atlamataşı	..
	23	Atlamataşı	..
D	24	Sultantepe	
D	25	Kuzguncuk	
	26	Çengelköy	
D	27	Beylerbeyi	
	28	Çengelköy	
	29	Burhaniye	
D	30	Kepçedede	
D	32	Kandilli	
	43	Beylerbeyi	
	44	Bulgurlu	
D	45	Kuzguncuk	
D	46	Tabaklar	..
	47	Şeyhcamii	..

10 — Beyoğlu kaazısı:

D	1	Halıcıoğlu	
D	2	Halıcıoğlu	
D	3	Yeniçeşme	Kasımpaşa
D	4	Yeldeğirmeni	..
D	5	Gaziosmanpaşa	..
D	6	Zencirlikuyu	..
	7	Yenişehir	..
	8	Kulaksız	..
D	9	Uzunyol	..
D	10	Mevlâna	..
D	11	Şişhane	Azapkapı
D	12	Firuzaga	Cihangir
D	13	Fındıklı	
D	17	Feriköy	
D	21	Zencirlikuyu	Kasımpaşa
D	29	Taksim	
D	31	Tophane	
	32	Cihanğir	
D	35	Tunelbaşı	
	37	Tophane	Cihangir yokuşu
	39	Firuzaga	Cihangir
D	42	Mecidiyeköyü	
D	43	Kâğıthane	
D	44	Bomonti	

D 45 Kuledibi
0 Darülaceze

11 — Fatih kazası:

	11	Atpazarı		
	12	Unkapanı		
	13	Fatih		
	14	Küçük Mustafapaşa		
D	15	Çarşamba		
	16	Fethiye		
	17	Salıatomruk		
	18	Tahtamedrese		
	19	Hırkaişerif		
	20	Fethiye		
D	21	Silivrikapı		
D	22	Mevlânakapısı		72
	23	Nişanca		24
D	24	Hopyar	Defterdar	0
D	25	Davutpaşa	Cerrahpaşa	200
	26	Davutpaşa		180
	27	Karagümrük		0
D	28	Koca Mustafapaşa		0
D	29	Hacikadın		142
	30	Şehremini		150
D	31	Çapa		0
D	32	Topkapı		120
	33	Ramî		50
D	34	Topkapı	Eyüp	0
	35	Ramibostan		180
	36	Eyüp		0
	37	Feshane		0
	38	Defterdar		0
	39	Defterdar		0
	40	Mevlânakapısı		0
	42	Saraçhane başı		0
D	43	Yedikule		0
D	45	Sinekli bakkal		92
	46	Çömlekçiler	Aksaray	180
	50	Mevlânakapısı	Eyüp	
	51	Topkapı		
	52	Koca Mustafapaşa		
	53	Hırkaişerif		
	54	Unkapanı		
	56	Saraçhane başı		

57	Ramî	
58	Kazlıçeşme	Eyüp
60	Çarşamba	
62	Karagümrük	
55	Eğrikapı	

6 — Resmî orta mektep ler.

D	Cümhuriyet orta mektebi	Sultanselim
	Heybeliada	H. Ada değirmen sokağı
	Çamlıca	Çamlıca
D	Eyüp	Eyüp Reşadiye caddesi
D	Gelenbevi muhtelit	Fatih
D	İstanbul kız	Cağaloğlu
	Kadıköy kız	Kızıltoprak Zühtüpaşa konağı
	Nişantaşı kız	Nişantaşı
	Selçukhatun kız	Çapa
D	Üsküdar kız sanayi	Üsküdar
D	Vefa erkek	Kadırga
D	Gazi Osmanpaşa	Kabataş

7 — Resmî liseler

	Davutpaşa	Davutpaşa	
D	Erenköy	Göztepe	
D	Galatasaray	Beyoğlu ve Ortaköy	
	Gazi Osmanpaşa	Kabataş Gümüşsuyu caddesi	
D	İstanbul erkek	Cağaloğlu	382
	İstanbul kız	Vefa	
D	Kabataş erkek	Ortaköy Feriyesarayı	124
D	Kadıköy	Kadıköy	
D	Kandilli kız	Kandilli	
D	Pertevniyal	Aksaray Koca Mustafapaşa	
	Üsküdar	Üsküdar İhsaniyede	

8 — Resmî sanat mektep leri

D	Terzilik ve kürkçülük	Alemdar	70
D	Güzel sanatlar	Fındıklı	
D	Erkek sanat	Alemdar	

9 — Muallim mektepleri

D	Erkek muallim	Alemdar Türbe
D	Kız muallim	Çapa
D	Yüksek muallim	Vezneciler

10 — Hususî

D	Macka kız orta ve lise
D	Bebek erkek robertkollej
D	Arnavutköy kız robertkollej

TÜRKİYE

HİLÂLİAHMER MECMUASI

ANKARA

PARTIE FRANÇAISE

Un Don Impérial et Humanitaire

La Société du Croissant Rouge Turc est bien heureuse de citer ici ses meilleures grâtes pour le versement de la somme de Ltqs. (4.000), que *Sa Majeste Impériale Le Chéhinchah* de Perse a eu la grande obligeance d'effectuer aux caisses de la Société, à titre de donation, lors de sa récente visite Impériale faite à notre pays.

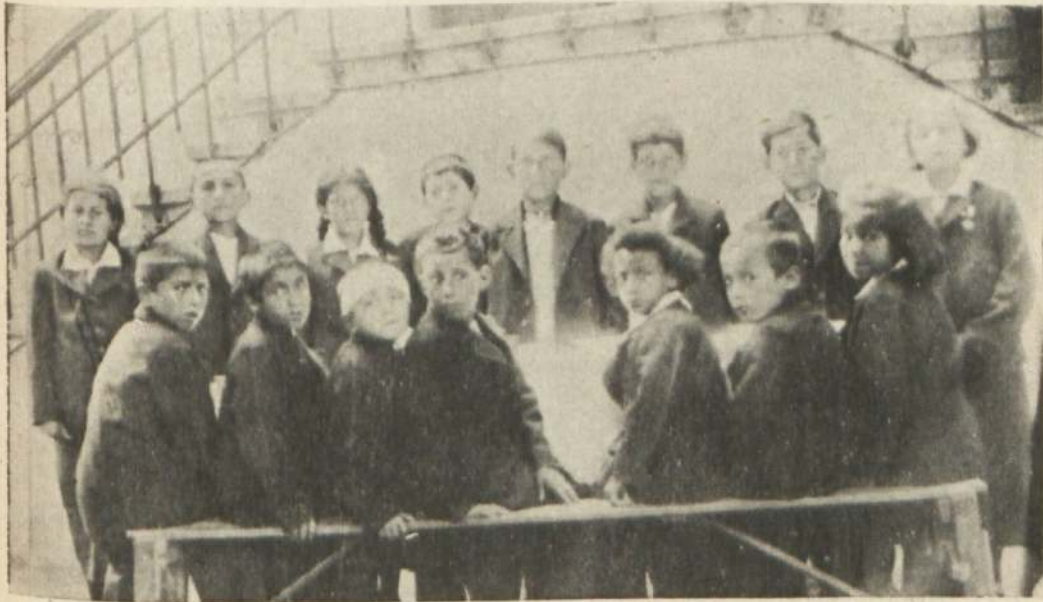
Liste des aides et secours du 23 / 5 / 1934 au 25 / 7 / 1934

Ltqs.	Piastres	
795	62	Aides diverses du Siège Centrale
263	80	Aides diverses des Comités Locaux et régionaux
1823	64	Aux réfugiés du Département de Kars
1009	15	Aux victimes du tremblement de terre d'Afyon Karahisar
10020	50	Aux ministrés de la bamine de Rizé et de Chavchat
250	57	Aux victimes de l'inondation du village de Kala du district de Baskil
159	75	Aux victimes de l'inondation de Salvador d'Amérique (contre-valeur de 25 £).
14323	03	<i>Total</i>

Nombre des malades reçu aux dispensaires du Croissant Rouge à Smyrne

Nous des dispensaires

Moi	Kahramanlar	Karşıyaka	İki tchechmelik	
Janvier	79	262	601	
Fevrier	89	281	623	
Mars	113	320	702	
Avril	140	519	872	
Mai	265	783	1062	
Juin	288	657	1035	
<i>Total</i>	<i>974</i>	<i>2822</i>	<i>4894</i>	<i>8690</i>

*Esbak Tahran Büyük Elçisi merhum Hasip Beyefendinin Cemiyetimize
teberru eylediği pararnın geliri ile bakılmakta olan Rumeli
Kavağındaki ilkmektep çocuklarının muhtelif resimleri.*

*Esbak Tahran Büyük Elçisi merhum Hasip Beyefendinin Cemiyetimize
teberru eylediği paranın geliri ile bakılmakta olan Rumeli
Kavağındaki ilkmektep çocuklarının muhtelif resimleri.*

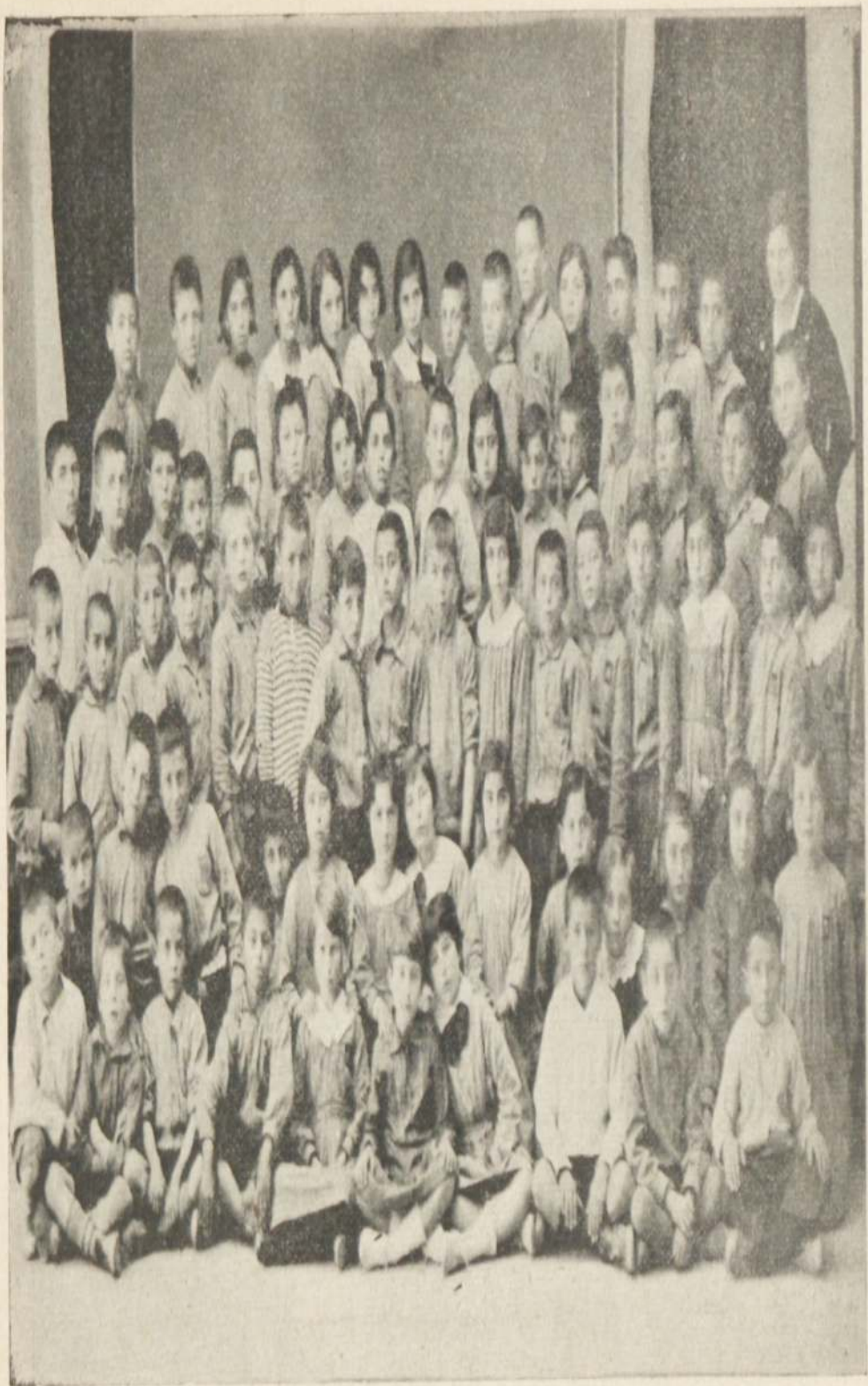
1 — Bartında bnyramlarda Hilâlihmer rozeti dağıtan küçük Hilâlihmerciler şube veznedarı Vehbi Bey ile birlikte.

2 — Salihli Altınordu mektebinin Hilâlihmer kolu. 3 — Cemiyetimiz tarafından kendisine sun'î ayak yaptırılan Ankara Öksüzce mahallesinde Geredeli Yusuf Efendi,

Trabzonda bayramlarda Hilâlahmer için çalışan küçük mektepliler,

Konya Merkez İsmetpaşa mektebi dernek kolu azası bir arada.

Nigde Dumlupınar mektebi dernek kolu,

Soldan : 1 — Kilis Yedi Kânunuevvel mektebi dernek kolu idare heyeti mümessillerile beraber, 2 — Geredede gençlik derneği tarafından Kastamonu lisesinde okutulan gençler, aşağıda solda : Niğde Sakarya mektebi, sağda : Konya İsmetpaşa mektebi dernek kolları idare heyetleri.

Roberkollej dernek kolunun geydirdiđi çocuklardan bir grup.

Akhisar Hilâliahmer şubesine bayramda rozet dağıtan çocuklar şube veznedarı Rıza beyle bir arada.

Yukarıda soldan : Niğde Dumlupınar, Gazi Antep Kurtuluş, Aşağıda soldan : Daday merkez mektebi ile Kilis Cümhuriyet mekteplerinin dernek kolları idare heyetleri.

Çorum Tanyeri mektebi dernek kolu.

Gazi Antep Sakarya mektebi dernek kolu.

Saray kazası Anadolu mektebi dernek kolu.

Gerede ilkmekteplerinde bakılan çocuklar Kaymakam Beyle birlikte.

Tosya Sakarya mektebi dernek kolu.

*Gazi Antep Cümhuriyet mektebi dernek kolu idare heyeti
değerli hocalarile beraber.*

Sungurlu İsmetpaşa mektebi dernek kolu.

*Gördes İlkmektebi dernek kolunun mini mini azalarının
toplu bir resmi.*

Muğla İkinci mektep dernek kolunun bir hatırası.

Biğa İnönü mektebi dernek kolu azaları.

Muğla Birinci mektep dernek kolu ve muhterem mümessilleri.

Trabzon Cudi Bey mektebi dernek kolu azasının bir toplantısı.

Malatya Yeniyol mektebi dernek kolu.

Sağda Cide merkez mektebinin, solda Kilis Şehit Şekip Bey mektepleri dernek kollarının idare heyetleri.

Hilâliahmer Afyon karahisar Maden Suyu

Membandan doğrudan doğruya asrî makinelerle ve bir mütehassıs tabibin nezareti dairesi altında istihsal ve şişelere imla edilmektedir. İştirak ettiği bil'umum sergilerde altın madalya ve takdirnameler kazanmıştır. Terkibi itibariyle: mide, karaciğer, böbrek ve em'a hastalıklarında te'sirâtı şifaiyesi vardır. Sofrasında daima Karahisar

Maden Suyu bu lunduranlar bu gibi hastalıklara tutulmaktan vareste kahlrlar.

Afyonkarahisar Maden suyu

Maden sularının en lezzetlisi ve en şifalıdır.

Hasılâtı Hilâli-ahmer Cemiyetine aittir.

Bilumum
eczahane ve
bakkaliye ma-
ğazalarında
satılır.

✎ VATANDAŞ ✎

"Havacnk,, ve "Spor,, Mecmuasını oku. Hem tenevvür edersin hem de yurdunun müdafaasına qadim faideli bir kuruluşa yardım etmiş olursun.